

Regionální kolo Lingvistické olympiády v Praze z pohledu jednoho řešitele

Lingvistická olympiáda je soutěž, která vznikla nedávno. Letošní ročník byl teprve třetí. Cílem olympiády je vyřešit ve školním a regionálním kole vždy šest úloh, s časovým limitem 90 minut.

Po litém boji ve školním kole, kde jsem skončil první na předposledním místě (ano, hádáte správně, byli jsme dva), jsem byl vyrozuměn o radostné novině, že můj, dle mého názoru neuspokojivý výkon byl natolik uspokojujivý, aby mi stačil na postup do regionálního kola v Praze.

V den konání jsem tedy nabral kurz nikoliv ke svému vzdělávacímu ústavu, ale k železniční stanici. Do Prahy jsem dorazil s více než hodinovým náskokem, stejně tak i na Filozofickou fakultu UK, kde se olympiáda konala. Proto jsem měl možnost fakultu si v klidu projít. Nevím proč, ale nejvíc mi připomínala „naše gymnázium na steroidech“. Obě dvě stavby si jsou podobné, fakulta filozofie se do této budovy přestěhovala krátce po její dostavbě na přelomu dvacátých a třicátých let dvacátého století.

Samotný začátek olympiády byl zdlouhavější, protože organizátoři trošičku podcenili počet studentů, kteří se rozhodli regionálního kola v Praze zúčastnit. Po úvodním projevu, který byl pronesen v nesrozumitelném nářečí, pravděpodobně nějakého indického jazyka, jsme dostali archy se zadáním všech šesti úloh.

První úloha se týkala systému LoCoS, který fungoval na principu obrázků, podobně jako hieroglyfy. Převod z tohoto systému do češtiny byl v pohodě, ale naopak mi to šlo mnohem, mnohem hůř. Po několika nepovedených pokusech jsem to vzdal a přešel k další úloze.

Druhým úkolem bylo správně zapsat slovy afrického jazyka wolof čísla. Přitom jsem měl k dispozici pět příkladových dvojic číslo-překlad. Podle mě to byl nejjednodušší příklad z celého kola. Protože jsem všechny úlohy řešil nejdřív tužkou, nesly se moje (ne)rytmické tahy grafitem po papíře hrobovým tichem sálu, jako kdybych se rozhodl výsledky vytesávat do kamene. Po několika minutách se mi naštěstí podařilo techniku psaní natolik ztišit, aby už nebudila žádnou nechtěnou pozornost.

Třetí úloze jsem věnoval jen krátký zděšený pohled a rovnou ji odložil.

Čtvrtý úkol se týkal korejského písma, „jehož naučení trvá několik hodin“. To, že jsme měli k jeho naučení k dispozici čas zkomprimovaný na několik minut, bylo ospravedlněno tím, že se nemusíme naučit celé písmo, ale pouze proniknout do jeho zákonitostí. Což bylo po prvotním zděšení až příjemně snadné. Po další vyřešené úloze jsem se na chvíli opřel a věnoval krátký pohled Rudolfinu, stojícímu naproti.

Pátá otázka patřila dvěma smyšleným jazykům dvou mimozemských ras a naším úkolem bylo provést překlad z jednoho jazyka do druhého a samozřejmě i ze druhého jazyka do prvního. V téhle době už můj mozek zařadil neutrál a já děkoval všem bohům, když se mi s vypětím všech sil podařilo zařadit alespoň první myšlenkovou rychlost. Úlohu jsem vyřešil víceméně instinktivně, po několika minutách civění do zadání. Během úkolu jsem se také poprvé podíval na hodinky. A ze sympatických devadesáti minut zbylo už podstatně méně sympatických třicet.

Poslední úkol se týkal gruzínského jazyka, kde jsme měli dva úkoly. Prvním bylo doplnit tabulku sloves a slovesných podstatných jmen. Práce to byla do jisté míry mechanická a splnil jsem ji velmi rychle, ale druhá část úkolu byla mnohem horší. Skládala se ze soustavy šesti rovnic, přičemž byly číslovky zapsány slovy. Mezi slovesy a rovnicemi určitě existovala nějaká spojitost (vždy mezi úkoly z jednoho jazyka byla), ale mně se ji prostě nalézt nepovedlo. Proto jsem výsledky víceméně odhadl, podle bodového hodnocení spíš více.

Posledních patnáct minut jsem věnoval přepisování neúhledných poznámek psaných tužkou na čisté papíry do podoby čitelného textu. Přitom se mi podařilo zvládnout i druhou část LoCoSu. V závěru jsem zkusil vyřešit i třetí úlohu, kterou jsem původně rovnou přeskočil. Na papíře byly natištěné věty psané arabským písmem a v latince napsané překlady do tádžičtiny, jazyka velmi podobného arabštině. Cílem bylo objevit části, kde se tádžičtina od arabštiny lišila. Jelikož mi ale arabské písmo splynulo v nerozlišitelné klikyháky, do odpovědi jsem neuvedl kromě smutného smajlíka nic.

Po odevzdání archů jsem se pomalu vydal směrem na metro. Nijak jsem nespěchal, užíval jsem si ruch velkoměsta, který si v České Třebové prostě neužiju. Cestou mě příjemně překvapil rozhovor dvou spoluřešitelů, kteří každý nevyřešili po dvou úlohách. Oproti mému jednomu jedinému neúspěchu to pro mě byla docela dobrá bilance. Po příjezdu na nádraží jsem si neodpustil návštěvu knihkupectví, ale hned poté jsem odjel prvním vlakem domů.

Z lingvistické olympiády jsem měl dobrý pocit a těším se na příští rok.

Jan Beran, řešitel Lingvistické olympiády, 5.A